

**Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleidingen hbo-bachelor
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Duits,
Engels, Algemene Economie, Geschiedenis en Wiskunde van Driestar educatief**

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Driestar educatief
27 februari 2015	Naam opleidingen	:	hbo-bachelor
onderwerp			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands (240 ECTS)
Besluit			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits (240 ECTS)
accreditatie hbo-bachelor			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels (240 ECTS)
Opleidingen tot leraar			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie (240 ECTS)
voortgezet onderwijs van de			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis (240 ECTS)
tweede graad in			Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde (240 ECTS)
Nederlands, Duits, Engels,			
Algemene Economie,			
Geschiedenis en Wiskunde van			
Driestar educatief			
(003557-003562)			
uw kenmerk			
-	Datum aanvraag	:	12 december 2014
ons kenmerk	Varianten opleiding	:	deeltijd, duaal
NVAO/20150590/AH	Locatie opleiding	:	Gouda
bijlagen	Datum goedkeuren panel	:	30 juni 2015
3	Datum locatiebezoeken	:	29 september en 2 oktober 2014
	Datum visitatierapport	:	2 december 2014

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Strct. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleidingen voldoende heeft bevonden.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Op maandag 29 september 2014 en donderdag 2 oktober 2014 visiteerde een panel van deskundigen de opleidingen hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Duits, Engels, Algemene Economie, Geschiedenis en Wiskunde van Driestar educatief. Tijdens deze visitatie is een uitgebreide opleidingsbeoordeling uitgevoerd tegen het licht van het beoordelingskader van de NVAO ten behoeve van de opleidingsaccreditatie. In de voorliggende samenvatting zijn de voornaamste bevindingen, overwegingen en conclusies gegeven van het panel. Opmerkingen over specifieke opleidingen staan in de hoofdtekst onder de standaarden.

De opleidingen hebben, zo heeft het panel gezien, de aanbevelingen uit de vorige visitatie in 2008 ter harte genomen en hebben als vervolg daarop verbeteringen doorgevoerd. Zo is in het duale traject de samenwerking met de betrokken scholen geïntensiveerd. Ook is gewerkt aan het verhogen van het niveau van de docenten. Daarnaast zijn de internationale aspecten versterkt en zijn de landelijke kennisbases ingevoerd.

De eindkwalificaties van de opleidingen sluiten goed aan op de landelijke, externe kaders als de SBL-competenties en de Dublin-descriptoren. Deze kaders zijn mooi in de raamwerkcurricula van de opleidingen verwerkt. Het panel heeft veel waardering voor de afstemming van de eindkwalificaties op de Essenties van christelijk leraarschap dat voor het functioneren in de beroepspraktijk een belangrijke meerwaarde heeft. Ook de krachtige internationale oriëntatie van de opleidingen biedt toegevoegde waarde. De afstemming met het werkveld is in de vorm van de resonansgroep goed gewaarborgd.

De opleidingen hebben een gedegen systeem om eindkwalificaties, leerdoelen en leerinhouden op elkaar af te stemmen. In een fijnmazig geheel van raamwerkcurricula en moduleboeken worden die relaties helder gemaakt en wordt aangetoond dat de eindkwalificaties in het curriculum verwerkt zijn. De identiteitsvraagstukken die in de doelstellingen van de opleidingen zijn opgenomen, komen in veel modules aan bod. De opleidingen hebben de kennisbasis effectief geïmplementeerd en zijn bij enkele opleidingen verder gegaan dan de kennisbasis vraagt. Ook zijn de curricula goed verbonden met de beroepspraktijk. Niet alleen passen de studenten de kennis en de vaardigheden die zij verwerven, in opdrachten in de praktijk toe maar ook de praktijkervaring van de docenten draagt daar sterk aan bij. De opleidingen maken veel werk van het versterken van de onderzoekslijn die overigens van recente datum is. Een sterk punt in de ogen van het panel is de internationale oriëntatie die blijkt uit het Deltaplan Engels, het verblijf in het buitenland van de studenten en het gebruik van Engelstalige literatuur. Alle voorgeschreven literatuur is overigens van een goed niveau. De opleidingen houden het curriculum op verschillende manieren actueel. De samenhang in het curriculum is naar behoren maar het verband tussen het pedagogisch-didactische en het vakinhoudelijke programma kan worden versterkt. De opleidingen voldoen aan de formele eisen voor het aantal studiepunten en de duur.

Het panel beoordeelt de toelatingsprocedure die onder meer een intakegesprek en een meeloopdag inhoudt, als zeer gepast. Het beleid en de uitvoering ten aanzien van vrijstellingen is terughoudend en stevig. Het panel legt een verband tussen de eisen en procedure voor toelating aan de ene kant en de positieve cijfers voor rendement en uitval aan de andere kant. Het didactisch concept is weloverwogen gekozen en de werkvormen sluiten daarbij aan. De werkvormen zijn gevarieerd en stellen de studenten in staat het

Pagina 3 van 7 onderwijs effectief te volgen en daaraan inzichten te ontleen die zij ook in de beroepspraktijk later kunnen gebruiken. De opdrachten van het pedagogisch-didactisch programma zijn verbeterd maar het effect moet in de evaluaties nog blijken, al zijn de informele uitingen van studenten positief.

Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in Nederlands, Duits, Engels, Algemene Economie, Geschiedenis, Wiskunde

De studeerbaarheid van het curriculum van de opleidingen is naar behoren maar bij een aantal opleidingen zouden de studiepunten en zwaarte van enkele studieonderdelen beter op elkaar afgestemd moeten zijn.

Het personeelsbeleid van de opleidingen blinkt uit in de ruimte die docenten krijgen om zich verder te bekwamen. Het panel is zeer te spreken over dit ruimhartige professionaliseringsbeleid. De docenten werken daarnaast samen om thema's van belang verder uit te diepen. De cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken is naar behoren. Het docentencorps is hoog gekwalificeerd en bestaat uit nagenoeg alleen maar docenten met een mastertitel, een flink aantal gepromoveerden en een hoog percentage docenten met een VELON-registratie. De vakinhoudelijke en didactische capaciteiten van de docenten zijn goed. Dat is met name ook gebleken uit de gesprekken die het panel met de docenten en de studenten heeft gevoerd en waarover het panel enthousiast is. Ook houden de docenten de ontwikkelingen op hun vakgebied goed bij en verspreiden deze kennis onder elkaar.

De huisvesting en de materiële voorzieningen sluiten aan op de eisen die de opleidingen stellen. Het panel beoordeelt de informatievoorziening en de studiebegeleiding van de opleidingen als toereikend.

Het systeem van kwaliteitszorg van de opleidingen is goed opgezet en wordt gewetensvol uitgevoerd. De evaluaties onder de studenten vinden frequent plaats, niet alleen schriftelijk maar ook in gesprek met hen waardoor de opleidingen zeer goed op de hoogte zijn van hun mening. De systematiek van de evaluaties leidt tot verbetermaatregelen waarvan de afgelopen jaren er veel genomen zijn. De opleidingscommissie en examencommissie werken naar behoren. Betrokkenen als studenten, opleiders, vertegenwoordigers van het beroepenveld en alumni hebben invloed op de kwaliteit van de opleidingen.

De opleidingen beschikken over een solide en goed uitgewerkt toetsbeleid. Het proces van constructie en beoordeling van de toetsen vindt op zorgvuldige wijze plaats en de inhoud en de vorm van de toetsen zijn naar behoren. Het interne, onafhankelijke onderzoek naar de afstudeerwerken is een voortreffelijk voorbeeld van de op het realiseren van kwaliteit gerichte instelling van de opleidingen. De opvolging van de aanbevelingen had niettemin in de afgelopen periode slagvaardiger gekund. Het panel heeft een groot aantal toetsen en afstudeerwerken bestudeerd. In het licht van de kwaliteit en het niveau van de bestudeerde toetsen, vakschrijvingen en minoronderzoeken komt het panel tot de conclusie dat de studenten aan het einde van de opleiding het gewenste eindniveau hebben bereikt. Dat geldt zonder uitzondering voor elk van de onderzochte opleidingen. Dat neemt niet weg dat verdere verbeteringen in met name de afstudeerwerken op zijn plaats zouden zijn. De opleidingen werken daar nu met kracht aan. Het panel acht de tevredenheid van het afnemende werkveld een sterke aanwijzing voor het hoge eindniveau van de afgestudeerden.

Pagina 4 van 7 Het panel dat de opleidingen hbo bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Duits, Engels, Algemene Economie, Geschiedenis en Wiskunde (deeltijd en duaal) van Driestar educatief heeft getoetst aan het beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO adviseert de NVAO over te gaan tot accreditatie van de opleidingen met het oordeel voldoende.

Over de vakscripties van de verschillende opleidingen heeft het panel zich het volgende oordeel gevormd.

Bij de opleiding Nederlands was er één vakscriptie die als onvoldoende gekwalificeerd moet worden. Gegeven de kwaliteit van de overige vakscripties in deze opleiding kan hier gesproken worden van een uitzondering.

Bij de opleiding Duits waren alle onderzochte vakscripties boven elke twijfel verheven en van een ruim voldoende niveau.

De scripties van de opleiding Engels waren alle minstens voldoende. Wel zouden de scripties meer gericht hebben moeten zijn op het doel waarvoor ze zijn geschreven, te weten het overdragen van de Engelse taal aan leerlingen in het voortgezet of beroepsonderwijs. Verder is het beoogde taalniveau (C2) te hoog gesteld. Voor elk van de scripties komt het panel overigens tot een lager cijfer dan de opleiding zelf heeft gegeven. De lagere cijfers komen dan nog iets lager uit, terwijl de hoge cijfers in de ogen van het panel iets minder hoog hadden moeten zijn.

Bij de opleiding Algemene Economie varieerden de onderzochte vakscripties tussen goed en net voldoende. Die laatste kwalificatie gold voor één van de scripties. De overige scripties blonken onder meer uit in een goede structuur.

De vakscripties van de opleiding Geschiedenis waren alle voldoende waarbij in één geval de becijfering aan de hoge kant was. Een aantal andere scripties had daarentegen niet misstaan als universitaire bachelorscriptie.

De scripties van de opleiding Wiskunde liepen uiteen van een scriptie die net aan voldoende was tot een ronduit goede scriptie. Het panel had een vergelijkbaar oordeel.

Aanbevelingen

De NVAO adviseert de opleidingen dringend om de samenhang tussen het vakinhoudelijke programma en het pedagogisch-didactisch programma te versterken (pagina 14 van het visitatierapport).

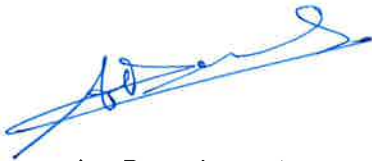
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van Driestar educatief te Gouda in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 februari 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 25 februari 2015 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de opleidingen hbo-bachelor Opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands, Duits, Engels, Algemene Economie, Geschiedenis en Wiskunde (240 ECTS; varianten: deeltijd, duaal; locatie: Gouda) van Driestar educatief te Gouda. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleidingen als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 27 februari 2015 en is van kracht tot en met 26 februari 2021.

Den Haag, 27 februari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
	6. Het programma is studeerbaar.	Voldoende
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Goed
	9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Goed
3. Personeel	10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
4. Voorzieningen	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Goed
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Voldoende
5. Kwaliteitszorg	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende
	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
	6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Drs. W.J. Breebaart (voorzitter), de heer Breebaart was voorzitter van het college van bestuur van de Haagse Hogeschool en later interim-voorzitter van Stenen Hogeschool;
- Drs. J.W.M. Buys (pedagogisch-didactisch deskundige), was tot voor kort directeur van de Lerarenopleiding van Fontys Hogescholen;
- Prof. dr. P. Van Petegem (pedagogisch-didactisch deskundige), gewoon hoogleraar Onderwijskunde verbonden aan het Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen van de Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. H. Hulshof (deskundige Nederlands), vakdidacticus Nederlands aan onder meer instituut ICLON;
- Drs. C.E. van Eunen (deskundige Duits), de heer Van Eunen was lerarenopleider Duits aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Dr. M.H. Verspoor (deskundige Engels), universitair hoofddocent aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. ir. R.A. Jongeneel (deskundige Algemene Economie), senior-onderzoeker en business developer aan de Universiteit Wageningen en aan het Landbouw-Economisch Instituut;
- Prof. dr. F.A. van Lieburg (deskundige Geschiedenis), opleidingsdirecteur Geschiedenis bij de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit;
- Prof. dr. G. Zwaneveld (deskundige Wiskunde); was universitair hoofddocent bij de Open Universiteit en hoogleraar professionalisering van onderwijsgeevenden;
- B. van Os BSc (student-lid), studeert aan de masteropleiding Artificial Intelligence van de Rijksuniversiteit Groningen.

- Drs. W.J.J.C. Vercouteren RC trad op als procescoördinator/secretaris (gecertificeerd).